II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION

av den 18 maj 2005

om kollektiv gränsöverskridande förvaltning av upphovsrätt och närstående rättigheter i samband med lagliga musiktjänster på nätet

(Text av betydelse för EES)

(2005/737/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 211 i detta, och

av följande skäl:

(1) I april 2004 antog kommissionen ett meddelande om förvaltning av upphovsrätt och närstående rättigheter på den inre marknaden.

(2) I sitt betänkande av den 15 januari 2004 [1] påpekade Europaparlamentet att rättighetshavares upphovsrätt och närstående rättigheter bör skyddas under hela giltighetstiden, oavsett var dessa rättigheter etableras och oberoende av nationsgränser och användningsområden.

(3) Europaparlamentet betonade dessutom att alla gemenskapsåtgärder när det gäller gränsöverskridande kollektiv förvaltning av upphovsrätt och närstående rättigheter bör öka konstnärernas, även författares och musikers, förtroende för att de kommer att få ekonomisk ersättning när deras verk utnyttjas över gränserna [2].

(4) Den nya tekniken har resulterat i en ny generation kommersiella användare som utnyttjar musikaliska verk och andra alster på nätet. Om det skall gå att tillhandahålla lagliga musiktjänster på nätet krävs det att någon förvaltar upphovsrätt och närstående rättigheter.

(5) En kategori av dessa rättigheter är ensamrätten till mångfaldigande, som omfattar alla reproduktioner som görs i samband med att musikaliska verk sprids på nätet. Andra rättighetskategorier är rätten att överföra musikaliska verk till allmänheten, rätten att få skälig ersättning för överföring av andra alster till allmänheten och ensamrätten att tillgängliggöra musikaliska verk eller andra alster.

(6) Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället [3] och rådets direktiv 92/100/EEG av den 19 november 1992 om uthyrnings- och utlåningsrättigheter och vissa upphovsrätten närstående rättigheter inom det immaterialrättsliga området [4] krävs det en licens för var och en av rättigheterna för att kunna utnyttja musikaliska verk på nätet. Dessa rättigheter kan antingen förvaltas av kollektiva rättighetsförvaltare som verkar som ombud för rättighetshavarna och tillhandahåller vissa förvaltningstjänster, eller av de enskilda rättighetshavarna själva.

(7) Licenser för näträttigheter är ofta begränsade till ett särskilt territorium, och för varje rättighet som omfattas av utnyttjandet på nätet måste de kommersiella användarna förhandla med kollektiva rättighetsförvaltare i var och en av medlemsstaterna.

(8) I dagens läge, när musikaliska verk i hög grad utnyttjas på nätet, behöver de kommersiella användarna en licenspolitik som är anpassad till den gränslösa Internetmiljön, med licenser som omfattar flera länder. Det är därför lämpligt att införa ett licenssystem som omfattar flera länder för att kunna se till att kommersiella användare får större rättssäkerhet i sin verksamhet och för att gynna utarbetandet av lagliga nättjänster, vilket i sin tur skulle öka inkomsterna för rättighetshavarna.

[1] A5-0478/2003.
[2] Se punkt 29.
[3] EGT L 167, 22.6.2001, s. 10.
[4] EGT L 346, 27.11.1992, s. 61. Direktivet ändrat genom direktiv 2001/29/EG.

(9) Frihet att tillhandahålla gränsöverskridande kollektiva förvaltningstjänster innebär att rättighetshavarna fritt kan välja vilken kollektiv rättighetsförvaltare som skall förvalta de rättigheter som krävs för att kunna driva lagliga musiktjänster på nätet i gemenskapen. Denna rätt innebär att det är möjligt att överlämna eller överföra alla eller några av näträttigheterna till andra kollektiva rättighetsförvaltare, oavsett i vilken medlemsstat den kollektiva rättighetsförvaltaren eller rättighetshavaren är medborgare eller har sin hemvist.

(10) Utvecklingen av effektiva strukturer för gränsöverskridande förvaltning av rättigheter bör också garantera att de kollektiva rättighetsförvaltarna uppnår en högre grad av rationalisering och insyn i fråga om efterlevnaden av konkurrensreglerna, i synnerhet mot bakgrund av de krav som den digitala miljön medför.

(11) Förhållandet mellan rättighetshavare och kollektiva rättighetsförvaltare bör, oavsett om det är baserat på kontrakt eller lagstadgade regler om medlemskap, omfatta ett minimiskydd för rättighetshavarna när det gäller alla kategorier av rättigheter som krävs för att man skall kunna tillhandahålla lagliga musiktjänster på nätet. Rättighetsförvaltarna bör behandla alla rättighetshavare lika, oberoende av i vilken medlemsstat dessa är medborgare eller har sin hemvist.

(12) De royalties som inkasseras på rättighetshavarnas vägnar bör fördelas rättvist till rättighetshavarna, utan att dessa diskrimineras på grund av hemvist, nationalitet eller kategori. I synnerhet bör de royalties som inkasseras på rättighetshavares vägnar i andra medlemsstater än de där rättighetshavarna är medborgare eller har sin hemvist fördelas så effektivt som möjligt.

(13) Ytterligare rekommendationer när det gäller redovisningsskyldighet, rättighetshavarnas representation i de kollektiva rättighetsförvaltarnas beslutsfattande organ och tvistlösning bör garantera att de kollektiva rättighetsförvaltarna uppnår en högre grad av rationalisering och insyn och att rättighetshavare och kommersiella användare kan fatta välgrundade beslut. Det bör inte förekomma någon skillnad i behandling beroende på kategorin av medlemskap hos den kollektiva rättighetsförvaltaren: alla rättighetshavare bör behandlas lika, oavsett om de är författare, kompositörer, förläggare, musikproducenter, utövande konstnärer eller något annat.

(14) Utvecklingen av musikmarknaden på nätet bör utvärderas regelbundet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

Definitioner

1. I denna rekommendation gäller följande definitioner:

a) *förvaltning på gemenskapsnivå av upphovsrätt och närstående rättigheter i samband med tillhandahållande av lagliga musiktjänster på nätet:* tillhandahållande av följande tjänster: utfärdande av licenser till kommersiella användare, revision och kontroll av rättigheter, hävdande av upphovsrätt och närstående rättigheter, inkassering av royalties och fördelning av royalties till rättighetshavarna.

b) *musikaliska verk:* alla musikaliska verk eller andra skyddade alster.

c) *repertoar:* den katalog av musikaliska verk som förvaltas av en kollektiv rättighetsförvaltare.

d) *multiterritoriella licenser:* licenser som omfattar fler än en medlemsstats territorium.

e) *kollektiv rättighetsförvaltare:* varje person som tillhandahåller tjänsterna i a till flera rättighetshavare.

f) *näträttigheter:* var och en av följande rättigheter:

i) ensamrätten till mångfaldigande som omfattar alla reproduktioner som avses i direktiv 2001/29/EG i form av immateriella kopior, som framställs i samband med spridning av musikaliska verk på nätet,

ii) rätten att överföra musikaliska verk till allmänheten, antingen i form av en rätt att tillåta eller förbjuda enligt direktiv 2001/29/EG eller en rätt till skälig ersättning enligt direktiv 92/100/EEG, som omfattar webbutsändning, Internetradio och samsändning eller beställtjänster som tas emot antingen via en persondator eller via en mobiltelefon,

iii) ensamrätten att tillgängliggöra ett musikaliskt verk enligt direktiv 2001/29/EG, även tillhandahållande på begäran eller andra interaktiva tjänster.

g) *rättighetshavare:* varje fysisk eller juridisk person som innehar näträttigheter.

h) *kommersiell användare:* varje person som är involverad i tillhandahållandet av musiktjänster på nätet och som behöver licens från rättighetshavarna för att kunna tillhandahålla lagliga musiktjänster på nätet.

i) *ömsesidigt representationsavtal:* varje bilateralt avtal mellan kollektiva rättighetsförvaltare enligt vilka en kollektiv rättighetsförvaltare ger den andra parten rätt att representera en repertoar på den andra partens territorium.

Allmänt

2. Medlemsstaterna uppmanas vidta de åtgärder som är nödvändiga för att underlätta för lagliga nättjänster inom gemenskapen genom att främja de lagstiftningsramar som är bäst lämpade för förvaltning på gemenskapsnivå av upphovsrätt och närstående rättigheter i samband med lagliga musiktjänster på nätet.

Förhållandet mellan rättighetshavare, kollektiva rättighetsförvaltare och kommersiella användare

3. Rättighetshavare bör ha rätt att överlåta förvaltningen av alla näträttigheter som är nödvändiga för att lagliga musiktjänster på nätet skall kunna drivas, på ett avgränsat område som de själva väljer, till en kollektiv rättighetsförvaltare efter eget val, oberoende av i vilken medlemsstat rättighetsförvaltaren eller rättighetshavaren är medborgare eller har sin hemvist.

4. Kollektiva rättighetsförvaltare bör tillvarata rättighetshavarnas intressen med yttersta noggrannhet.

5. När det gäller licenser för näträttigheter bör förhållandet mellan rättighetshavarna och de kollektiva rättighetsförvaltarna, oavsett om det är baserat på kontrakt eller lagstadgade regler om medlemskap, följa minst följande regler:

a) Rättighetshavare bör kunna bestämma vilka näträttigheter som skall överlåtas till kollektiv förvaltning.

b) Rättighetshavare bör kunna bestämma den territoriella omfattningen av den kollektiva rättighetsförvaltarens fullmakt.

c) Rättighetshavare bör ha rätt att med rimligt varsel dra tillbaka alla näträttigheter och föra över den multiterritoriella förvaltningen av dessa rättigheter till en annan kollektiv rättighetsförvaltare, oberoende av i vilken medlemsstat rättighetsförvaltaren och rättighetshavaren är medborgare eller har sin hemvist.

d) Om en rättighetshavare har överfört förvaltningen av en näträttighet till en annan kollektiv rättighetsförvaltare bör alla berörda kollektiva rättighetsförvaltare se till att dessa näträttigheter tas bort från alla befintliga ömsesidiga representationsavtal som de ingått sinsemellan, utan att det påverkar andra former av samarbete mellan rättighetsförvaltarna.

6. Kollektiva rättighetsförvaltare bör underrätta rättighetshavarna och de kommersiella användarna om den repertoar de representerar, eventuella ömsesidiga representationsavtal, den geografiska räckvidden för deras fullmakter för den gällande repertoaren och vilken taxa som gäller.

7. Kollektiva rättighetsförvaltare bör med rimligt varsel underrätta varandra och kommersiella användare om eventuella förändringar i den repertoar de representerar.

8. Kommersiella användare bör underrätta de kollektiva rättighetsförvaltarna om de olika egenskaperna hos de tjänster för vilka de önskar förvärva näträttigheter.

9. Kollektiva rättighetsförvaltare bör utfärda licenser till kommersiella användare mot bakgrund av objektiva kriterier och utan att diskriminera någon användare.

Rättvis fördelning och avdrag

10. Kollektiva rättighetsförvaltare bör på ett rättvist sätt fördela royalties till alla rättighetshavare eller kategorier av rättighetshavare som de representerar.

11. Av de kontrakt och lagstadgade regler om medlemskap som reglerar förhållandet mellan kollektiva rättighetsförvaltare och rättighetshavare i fråga om förvaltning på gemenskapsnivå av musikaliska verk för användning på nätet, bör det framgå huruvida och i vilken omfattning det från de royalties som skall fördelas kommer att göras avdrag för andra tjänster än förvaltningen.

12. Kollektiva rättighetsförvaltare bör vid utbetalningen av royalties upplysa alla de rättighetshavare de representerar om vilka avdrag som gjorts för andra ändamål än för de förvaltningstjänster som tillhandahållits.

Icke-diskriminering och representation

13. Förhållandet mellan kollektiva rättighetsförvaltare och rättighetshavare bör, oavsett om det är baserat på kontrakt eller lagstadgade regler om medlemskap, vara baserat på följande principer:

a) Alla kategorier rättighetshavare bör behandlas lika i förhållande till alla element som ingår i förvaltningstjänsten i fråga.

b) Rättighetshavarnas representation i den interna beslutprocessen bör vara rättvis och välavvägd.

Redovisningsskyldighet

14. Kollektiva rättighetsförvaltare bör med jämna mellanrum underrätta alla de rättighetshavare som de företräder, direkt eller indirekt enligt ömsesidiga representationsavtal, om alla licenser som utfärdats, gällande taxor samt inkasserade och fördelade royalties.

Tvistlösning

15. Medlemsstaterna uppmanas införa en effektiv mekanism för tvistlösning, särskilt med hänsyn till taxor, licensvillkor, överlåtelse av näträttigheter för förvaltning och tillbakadragande av näträttigheter.

Uppföljning

16. Medlemsstaterna och de kollektiva rättighetsförvaltarna uppmanas att varje år lägga fram en rapport för kommissionen om vilka åtgärder de har vidtagit med anledning av denna rekommendation och om förvaltningen på gemenskapsnivå av upphovsrätt och närstående rättigheter i samband med tillhandahållande av lagliga musiktjänster på nätet.

17. Kommissionen har för avsikt att regelbundet bevaka utvecklingen i Internetmusiksektorn mot bakgrund av denna rekommendation.

18. Kommissionen kommer att mot bakgrund av bevakningen i punkt 17 överväga om det finns ett behov av ytterligare åtgärder på gemenskapsnivå.

Adressater

19. Denna rekommendation riktar sig till medlemsstaterna och till alla ekonomiska aktörer som är involverade i förvaltning av upphovsrätt och närstående rättigheter i gemenskapen.

Utfärdad i Bryssel den 18 maj 2005.

På kommissionens vägnar

Charlie McCREEVY

Ledamot av kommissionen